

Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne

Świadczenie wspierające – czy jego wprowadzenie zrewolucjonizowało pracę ośrodków pomocy społecznej? Jakie problemy wynikają ze zmian w świadczeniu pielęgnacyjnym oraz innych świadczeniach związanych z niepełnosprawnością? W jaki sposób wygląda przyznawanie świadczenia pielęgnacyjnego od 1 stycznia 2024 roku? Jakich wzorów wniosków i wzorów decyzji należy używać od 1 stycznia 2024?

Wideoszkolenie PCC Poland przeznaczone dla pracowników ośrodków pomocy społecznej, urzędów gmin lub miast, którzy zajmują się świadczeniami rodzinnymi oraz pielęgnacyjnymi

Dwa typy świadczenia pielęgnacyjnego istniejące od 1 stycznia 2024 roku. Czym się różnią? Jak rozpatrzyć wniosek? Skąd wiadomo o jaki typ świadczenia osoba wnioskuje?

W trakcie videoszkolenia uczestnicy otrzymają pełne i wyczerpujące informacje na temat: Dwa typy świadczenia pielęgnacyjnego: od 1 stycznia 2024 roku istnieją dwa różne typy świadczenia pielęgnacyjnego. W trakcie videoszkolenia uczestnicy dowiedzą się, jak odróżnić te typy, jak rozpatrywać wnioski oraz jakie wytyczne i wzory z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej obowiązują w tym zakresie.

Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy: szkolenie omawia świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski w związku z działaniami wojennymi na terytorium Ukrainy.

Uczestnicy dowiedzą się, na jaki okres je przyznawać oraz jakie kryteria należy sprawdzić podczas rozpatrywania wniosków. Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne: szkolenie porusza temat nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych. Uczestnicy dowiedzą się, kiedy takie przypadki występują, jak je ustalać i jak dochodzić swoich praw. Inne zagadnienia: program obejmuje również inne ważne kwestie, takie jak związki między świadczeniem pielęgnacyjnym a zasiłkiem macierzyńskim, sytuacja w przypadku świadczenia rodzicielskiego, a także realizacja decyzji dotyczących świadczeń związanych z niepełnosprawnością. W ramach szkolenia uzyskają Państwo materiały związane z tematyką szkolenia, w tym wyroki sądów administracyjnych, opinie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, wzory decyzji administracyjnych.

W programie m.in.:

- Jakie działania należy podjąć w sytuacji, gdy jednocześnie został złożony wniosek o świadczenie pielęgnacyjne oraz o świadczenie wspierające?
- Jak rozróżnić trzy typy wniosków o świadczenie pielęgnacyjne? Który druk wniosku w jakiej sytuacji używamy oraz jaką decyzję wydajemy? – w ramach omawiania tego zagadnienia zostaną przedstawione 3 typy druków wniosków oraz zostanie omówione jaki wzór decyzji i w oparciu o jakie przepisy prawa używamy w celu rozpatrzenia każdego typu wniosku.
- Czy świadczenie pielęgnacyjne może pobierać osoba pobierająca zasiłek macierzyński? Jak wygląda sytuacja w przypadku świadczenia rodzicielskiego? Czy zawieszenie prowadzenia działalności gospodarczej jest równoznaczne z rezygnacją z zatrudnienia?
- Jak wygląda realizacja decyzji, którymi przyznano świadczenia związane z niepełnosprawnością na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw. Szczegółowo

- zostaną omówione przepisy wskazujące do kiedy ważne są orzeczenia, których ważność zakończyła się w stanie epidemii lub w stanie zagrożenia epidemicznego, jak również na co należy obecnie zwracać uwagę rozpatrując wnioski o świadczenia rodzinne związane z niepełnosprawnością.
- Jak skutecznie ustalić nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, aby SKO utrzymało decyzję w mocy? Kiedy od nienależnie pobranych świadczeń naliczane są odsetki? Czy w każdym przypadku? Ulga w spłacie należności – czy i jak stosować?
  - Czy pani, która pobiera świadczenie pielęgnacyjne na dziecko, musi zrezygnować z tego świadczenia, aby móc przyznać je na nowo od 1 stycznia 2024 r. na kolejnych troje dzieci?
  - Jeżeli osoba będzie chciała przejść na świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach, to czy decyzję wydaną na starych zasadach należy uchylić?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Trzy zaproponowane przez MRiPS typy druków wniosków o świadczenie pielęgnacyjne, które obecnie używamy;
- Do każdego rodzaju wniosku zostanie dopasowany szablonowy wzór decyzji przyznającej świadczenie pielęgnacyjne;
- Szablonowy wzór decyzji – waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego;
- Wyrok trybunału konstytucyjnego z 2014 roku wraz z materiałami z MRiPS;
- Szablonowe wzory decyzji dotyczące nienależnie pobranych świadczeń – wersja z odsetkami oraz bez odsetek;
- Aktualne przepisy prawne dotyczące świadczeń rodzinnych.

Szczegółowy program szkolenia:

Pytania uczestników, na które odpowiedzieliśmy podczas ostatniego szkolenia

- Zostało przyznane świadczenie pielęgnacyjne po odwołaniu do SKO w 2023 r. – niespełniona przesłanka przepisu art. 17 ust. 1b. Orzeczenie kończy się w marcu 2024 r. Opiekun dorosłej osoby niepełnosprawnej złożył wniosek na stare świadczenie pielęgnacyjne w celu jego kontynuacji. Czy działamy na dotychczasowych przepisach i wydajemy decyzję odmowną? Czy przyznajemy świadczenie pielęgnacyjne od razu w oparciu o zasadę praw nabytych traktując to jako kontynuację?
- Jak powinna przebiegać rezygnacja ze starego świadczenia pielęgnacyjnego i przejście na nowe?
- Osoba się odwołała od orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i sąd ustalił znaczny stopień niepełnosprawności. W 2024 roku opiekun składa wniosek o świadczenie pielęgnacyjne. Czy przyznajemy świadczenie pielęgnacyjne na starych zasadach?
- Jakie dokumenty są potrzebne do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach? Czy powinniśmy wymagać umowy o pracę jako potwierdzenia, aby nie opłacać składek? Czy wystarczy samo oświadczenie?
- Czy istnieje obowiązek przeprowadzania wywiadów środowiskowych przed wydaniem decyzji o przyznaniu świadczenia pielęgnacyjnego?
- Jak określić w decyzji na nowych zasadach do kiedy przyznajemy świadczenie, jeżeli dziecko 30 lipca kończy 18 lat?
- Matka ma przyznane świadczenie pielęgnacyjne na starych zasadach. Z dniem 29 stycznia rezygnuje, ponieważ chce przejść na nowe zasady i złożyła oświadczenie, a razem z nim wniosek o przyznanie świadczenia na nowych zasadach. Czy data wniosku na nowych zasadach ma być 1

lutego?

- Matka pobiera na jedno dziecko świadczenie pielęgnacyjne na starych zasadach. Od stycznia chciałyby uzyskać również na drugie dziecko. Czy w takim przypadku powinniśmy uchylić wcześniejszą decyzję i wydać nową na dwoje dzieci? Czy wydajemy jedną decyzję na drugie dziecko?
- Kobieta pobiera świadczenie pielęgnacyjne na dwoje swoich dzieci. Dla trzeciego dziecka stanowi matkę zastępczą. Chce również na to dziecko pobierać świadczenie. Czy powinna złożyć jeden wniosek na troje dzieci, czy dwa wnioski – jeden na swoje dzieci, a drugi na dziecko, dla którego stanowi rodzinę zastępczą?
- Skąd pozyskać informację, że dana osoba stara się o przyznanie świadczenia wspierającego?
- W jaki sposób ustalić, że dana osoba złożyła wniosek o świadczenie wspierające, jeżeli nam tego nie zgłoszono?
- Wypłata świadczenia pielęgnacyjnego zostanie zawieszona od dnia wpłynięcia wniosku o świadczenie wspierające, czy od momentu przyznania osobie świadczenia wspierającego?
- Czy osoba musi posiadać orzeczenie o niepełnosprawności, aby wystąpić o wydanie decyzji ustalającej poziom wsparcia w celu złożenia wniosku o świadczenie wspierające?
- Czy powinniśmy poinformować daną osobą, że od stycznia może złożyć wniosek o świadczenie na nowych zasadach, jeżeli do tej pory pracowała, ale ma zasiłek pielęgnacyjny na dziecko?
- Czy po wstrzymaniu wypłaty któregoś ze świadczeń opiekuńczych z powodu złożenia wniosku do ZUS o świadczenie wspierające należy poinformować stronę na piśmie o wstrzymaniu? Jeżeli tak, to w jakiej formie?
- Jeżeli matka ma przyznaną rentę i składa wniosek o świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach, to czy można odprowadzać składki emerytalno-rentowe?
- Orzeczenie było ważne do końca października 2023 r., ale osoba nie będzie już stawała na ponowną komisję. Co zrobić w takim przypadku? Czy świadczenia związane z niepełnosprawnością nadal się należą?
- Jeżeli przedłużyliśmy osobie prawo do świadczeń do 31.03.2024 r., to czy już teraz wydłużamy prawo do 30.09.2024 r. na podstawie ostatniej ustawy? Czy możemy poczekać i od kwietnia wydłużyć do września?
- Matka otrzymała odmowę przyznania świadczenia pielęgnacyjnego z uwagi na prowadzenie działalności gospodarczej. SKO utrzymało w mocy decyzję, sprawa trafiła do sądu. Czy kobieta może zrezygnować ze świadczenia na starych zasadach i złożyć wniosek na nowych zasadach?
- Osoba ma nienależnie pobrane świadczenia. Przeprowadziła się do innej miejscowości. Czy przekazujemy akta i nienależnie pobrane świadczenia do gminy właściwej z miejsca zamieszkania osoby?
- Czy można zwrócić się do pracodawcy o zaświadczenie o wysokości dochodu?
- Kobieta pobierała zasiłek rodzinny u nas, a tymczasem przeprowadziła się do innej miejscowości i weszła w związek małżeński. Dowiedzieliśmy się o tym fakcie z innej gminy. Czy powinniśmy orzec nienależnie pobrane świadczenia i przekazać sprawę do miejscowości właściwej ze względu na miejsce zamieszkania kobiety?
- Czy osoby podejmujące pracę będą weryfikowane, czy praca nie powoduje zaprzestania opieki?

1. Świadczenie wspierające - czy zastąpi świadczenie pielęgnacyjne? Czy stanowi realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 2014 roku? Kto będzie je wypłacał?

W ramach omawianego tematu uzyskają Państwo odpowiedź między innymi na następujące pytania:

- Co to jest świadczenie wspierające? Kto może je otrzymać? Czy to się „opłaca” osobom

niepełnoprawnym?

- Kto jest realizatorem nowego świadczenia?
- Czy świadczenie wspierające zlikwiduje świadczenie pielęgnacyjne?
- Na podstawie jakiego orzeczenia i/lub decyzji można uzyskać świadczenie wspierające?
- Jakie działania należy podjąć w sytuacji, gdy jednocześnie został złożony wniosek o świadczenie pielęgnacyjne oraz o świadczenie wspierające?
- Grupa wykluczonych – osoby, które od 1 stycznia 2024 zostaną pozbawione świadczeń

2. Dwa typy świadczenia pielęgnacyjnego istniejące od 1 stycznia 2024 roku. Czym się różnią? Jak rozpatrzyć wniosek? Skąd wiadomo o jaki typ świadczenia osoba wnioskuje? Czy Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej przygotowało dla nas nowe wzory wniosków?

W ramach omawianego tematu uzyskają Państwo odpowiedź między innymi na następujące pytania:

- Na jakich zasadach przyznajemy świadczenie pielęgnacyjne od 1 stycznia 2024 roku?
- Jak rozróżnić trzy typy wniosków o świadczenie pielęgnacyjne? Który druk wniosku w jakiej sytuacji używamy oraz jaką decyzję wydajemy? – w ramach omawiania tego zagadnienia zostaną przedstawione 3 typy druków wniosków oraz zostanie omówione jaki wzór decyzji i w oparciu o jakie przepisy prawa używamy w celu rozpatrzenia każdego typu wniosku.

W ramach omawiania wniosku o świadczenie pielęgnacyjne złożonego na druku obowiązującym do 31 grudnia 2023 roku zostaną również omówione zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego związane ze „starymi” przepisami, czyli:

- Czy ośrodek pomocy społecznej ma prawo przyznać świadczenie pielęgnacyjne w oparciu o wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 2014 roku (sygn. akt K 38/13)?
- Czy można zawiesić prawo do emerytury i korzystać ze świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego? Czy można nie złożyć wniosku o emeryturę i dalej pobierać świadczenie pielęgnacyjne?
- Czy specjalny zasiłek opiekuńczy można przyznać wnukowi, jeżeli żyją dzieci? Jak wygląda sytuacja w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego?
- Czy można przyznać specjalny zasiłek opiekuńczy małżonkowi w związku z opieką nad małżonkiem? Jak wygląda niniejsza kwestia w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego?
- Czy świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobie zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy?
- Czy świadczenie pielęgnacyjne może pobierać osoba pobierająca zasiłek macierzyński? Jak wygląda sytuacja w przypadku świadczenia rodzicielskiego? Czy zawieszenie prowadzenia działalności gospodarczej jest równoznaczne z rezygnacją z zatrudnienia?
- Czy świadczenie pielęgnacyjne przysługuje po śmierci osoby niepełnosprawnej?
- Czy w trakcie pobierania świadczenia pielęgnacyjnego można pracować?

A także tematy, które zainteresowały uczestników poprzednich szkoleń:

- Czy nowe zasady będą obowiązywać wszystkie osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, czy tylko osoby z nowymi orzeczeniami wydanymi po nowym roku?
- Czy osoby po 18 roku życia muszą przejść na świadczenie wspierające? Czy ich opiekunowie mogą pozostać do końca przyznanego świadczenia pielęgnacyjnego?
- Czy dziecko, które kończy 18 lat będzie mogło złożyć wniosek o świadczenie wspierające, a matka nadal będzie mogła pobierać świadczenie pielęgnacyjne na dziecko?
- Czy pani, która pobiera świadczenie pielęgnacyjne na dziecko, musi zrezygnować z tego

świadczenia, aby móc przyznać je na nowo od 1 stycznia 2024 r. na kolejnych troje dzieci?

- Kobieta pobiera świadczenie pielęgnacyjne na niepełnoletniego syna w wieku 13 lat. Ma także córkę w wieku 17 lat, która w marcu skończy 18 lat, a zgodnie z orzeczeniem sądu została zaliczona do znacznego stopnia niepełnosprawności na stałe. Jak postąpić w takim przypadku?
- Jeżeli osoba będzie chciała przejść na świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach, to czy decyzję wydaną na starych zasadach należy uchylić?
- A także zostanie omówione niezmiennie dla świadczenia pielęgnacyjnego zagadnienie, czyli w jaki sposób należy dokonywać waloryzacji kwoty świadczenia pielęgnacyjnego?

3. Świadczenia związane z niepełnosprawnością - osoby uprawnione oraz okres przyznania. Problemy związane z kolejnym przedłużeniem ważności orzeczeń o niepełnosprawności.

W ramach omawianego tematu uzyskają Państwo odpowiedź między innymi na następujące pytania:

- Które świadczenia z ustawy o świadczeniach rodzinnych są świadczeniami związanymi z niepełnosprawnością?
- Od kiedy przyznajemy świadczenia związane z niepełnosprawnością? Czy data złożenia wniosku o orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności ma znaczenie?
- Jak poprawnie zrealizować ustawę o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Zmieniać decyzje, czy nie zmieniać? Ważność których orzeczeń zostaje zachowana i do kiedy?
- Które ze świadczeń przysługują w przypadku umieszczenia w placówce? Czy zasiłek pielęgnacyjny należy się osobie przebywającej w ośrodku zapewniającym całodobowe utrzymanie?

4. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy przebywających na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym

W ramach omawianego tematu uzyskają Państwo odpowiedź między innymi na następujące pytania:

- Na jaki okres przyznajemy świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy? Różne okresy przyznania świadczeń dla osób dorosłych oraz dzieci uczących się w szkole.
- Jaka jest procedura postępowania przy przyznawaniu świadczeń zalecana przez MRiPS?
- Czy ustawa wskazuje rozwiązanie dla wszystkich pojawiających się problemów?
- Jak zrealizować kolejną zmianę ustawy i przedłużenie legalności pobytu obywateli Ukrainy na terytorium RP do końca czerwca?

5. Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne - kiedy występują, jak je ustalać i dochodzić?

W ramach omawianego tematu uzyskają Państwo odpowiedź między innymi na następujące pytania:

- Unieważnienie decyzji przyznającej świadczenia rodzinne - czy powinno w nas wzbudzać obawy? Jakie są skutki unieważnienia decyzji? Kiedy wznowić postępowanie, a kiedy unieważnić decyzję?
- Jak skutecznie ustalić nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, aby SKO utrzymało decyzję w mocy? Kiedy od nienależnie pobranych świadczeń naliczane są odsetki? Czy w każdym przypadku? Ulga w spłacie należności - czy i jak stosować?
- Czy w przypadku, gdy osoba jednocześnie pobrała zasiłek pielęgnacyjny i dodatek pielęgnacyjny należy ustalić nienależnie pobrane świadczenia?
- Czy w przypadku wystąpienia do ZUS o potrącenie kwot zasiłku pielęgnacyjnego wypłaconego w

trakcie pobierania dodatku pielęgnacyjnego można zastosować ulgę w spłacie? Gdzie złożyć wniosek o taką ulgę?

- Czy przy nienależnie pobranym zasiłku pielęgnacyjnym w związku z przyznanym prawem do dodatku pielęgnacyjnego naliczamy odsetki?

Prowadzący:

Bogumiła Jastrzębska – praktyk, od 19 lat Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach, ekspert Gazety Prawnej z zakresu świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W ramach codziennej pracy w OPS przygotowuje wzory decyzji i pism z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz tworzy procedury postępowania umożliwiające sprawną realizację ustaw w dużym OPS-ie. Zarządza działem, który obsługuje rocznie ponad 2000 dłużników alimentacyjnych.

Z wykształcenia politolog ze specjalizacją polityka społeczna.

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną